

jakie to przyniesie konsekwencje.

Mam nadzieję, że zachęciłam Cię w tym tekście do pracy nad rozwojem swojej odpowiedzialności.

W następnych Inspiracjach napiszę trochę o tym, jak rozwój indywidualnej postawy szefów i pracowników w kierunku zwiększania odpowiedzialności może wpłynąć na znaczące zmiany w funkcjonowaniu firmy i jej pozycji na rynku.

Gracjana Pawlak

psychoterapeutka Gestalt, coach, biznesowy,
mentorka i trenerka rozwoju osobistego

Na koniec chcę Cię jeszcze poinformować o zmianach, jakie właśnie przechodzi nasz Ośrodek. Podpisaliśmy umowę rozszerzającą naszą bazę lokalową o kolejne 2 pomieszczenia i od września lub nawet chwilę wcześniej będziemy Cię zapraszać do tego samego budynku w Zielonej Górze przy ul. Niecałej 2g, ale już na drugie piętro. Cała poczekalnia i wszystkie na nowo urządzone pokoje będą już zajmowane tylko przez nas, co zapewne podniesie komfort Twojej pracy nad sobą i naszego w niej towarzyszenia. Nasz zespół również doświadcza zmiany w postaci odejścia dwóch osób: Olgi Bartosik i Anny Andrysiak, oraz dołączenia nowych. Jest już z nami drugi mężczyzna, Łukasz Zdebelak, psycholog i psychoterapeuta poznawczo-behawioralny (w trakcie certyfikacji) oraz jeszcze przynajmniej jedna osoba w trakcie rozmów rekrutacyjnych.

Wszystkie te zmiany są efektem osobistego rozwoju każdego z nas, tworzącego to miejsce, jak również rozwoju naszego zespołu jako całości. Zebrania kliniczne, superwizje, zebrania zespołu oraz spotkania integracyjne to ogromna inwestycja naszego czasu, energii i zasobów w obecny kształt naszego Ośrodka. Zachęcamy Cię do zapisania się do naszego newslettera, śledzenia naszych aktualności na stronie internetowej, czytania naszych postów na FB, Inspiracji, **korzystania z naszych usług oraz polecania nas swoim bliskim i znajomym.**

Pragniesz szczęścia, zdrowia, miłości. My wierzymy, że można to osiągnąć poprzez budowanie relacji ze sobą i z drugim człowiekiem. Potrafimy to robić. Współtworzymy nasz Zespół. Tworzymy miejsce, gdzie i Ty możesz doświadczyć dobrych relacji i dokonać wartościowych zmian w swoim życiu.

Zapraszamy Ciebie, Twoją Rodzinę
i/lub Twój Zespół do współpracy!

Inspiracje znajdziesz w następujących miejscach w Zielonej Górze:

Ośrodek Psychoterapii i Rozwoju

ul. Niecała 2g, 65-245 Zielona Góra
tel. +48 733 596 197
e-mail: info@psychoterapia.zgora.pl

Chcesz się odżywiać zdrowo, jesteś wegetarianinem, weganinem lub stosujesz dietę bezglutenową – odwiedź bar Wege Mena i spróbuj naszej kuchni. Gwarantujemy smaczne i niezapomniane wrażenia smakowe.

ul. Boh. Westerplatte 11, Zielona Góra
tel. 882 134 172, wege-mena@gmail.com

Gabinet stomatologiczny

Zielona Góra, al. Wojska Polskiego 35

Monika Miroslawska tel. 510 074 948
Anna Miroslawska tel. 723 135 375

część 14
lipiec 2016

Słowo wstępne

Długo nie było Inspiracji. To dlatego, że w naszym Ośrodku działa się dużo i żywy kontakt z ludźmi pochłaniał mnóstwo naszej uwagi. Teraz są wakacje, więcej przestrzeni w kalendarzach i więcej możliwości odpoczynku. Nie wiem jak Ty, ale ja mam tak, że dopiero kiedy odpocznę, wyplukam umysł ze wszystkich codziennych spraw, przechodzą nowe inspiracje, kreatywne pomysły, rozwiązania problemów... Dziś jest 9 lipca, drugi dzień mojego urlopu, i zarazem dzień, w którym przyszło do mnie tak dużo refleksji, że postanowiłam o nich Tobie opowiedzieć, bo nie lubię zostawać sama z ważnymi sprawami 😊

Życzę miłej lektury!

Gracjana Pawlak

O odpowiedzialności

Czym jest odpowiedzialność? To świadomość siebie, tego, co myślisz, czujesz, mówisz i robisz oraz ponoszenie konsekwencji tego wszystkiego. Odpowiedzialność jest proporcjonalna do świadomości. Można powiedzieć, że im bardziej jesteś świadomy(a) samego siebie, tym więcej odpowiedzialności jesteś w stanie wziąć za siebie. Im mniej tej świadomości, tym większa skłonność do unikania odpowiedzialności, uciekania od niej i lęku przed nią lub złośczenia się na nią. Zadziwiające jest to jak człowiek czasem (a nawet często) boi się wzięcia odpowiedzialności za siebie. Np. popełni jakiś błąd i z obawy przed osądem czy karą nie przyznaje się do niego i brnie w kłamstwa. Powoduje to w nim mnóstwo napięcia i pochłania dużo energii, podczas gdy przy-

znanie się byłoby tylko przez chwilę dyskomfortowe, a potem pozwoliłoby błąd naprawić. Ujawnianie prawdy wyzwala z lęku, jak już stanie się z nim twarzą w twarz, to okazuje się nie taki straszny, całkiem do przejścia. I pojawia się uczucie wolności. Pojawia się też zaskoczenie, że wcześniej był lęk i chęć uniknięcia odpowiedzialności. Tymczasem **odpowiedzialność daje wolność**. Nie widzimy tego, gdy się boimy, a czasem złościmy, dopiero doświadczenie tego jest tak niezwykle i zaskakuje wciąż od nowa.

Można to zaobserwować we wszystkich sferach życia. Odpowiedzialnym się jest, jest to składowa osobowość człowieka, podmiotu. Generuje to zatem różne konsekwencje w całym życiu.

W związku – im mniej odpowiedzialności, tym większa zależność od partnera(ki), tym więcej oczekiwań od drugiej strony i tym więcej niezadowolona i frustracji. Im mniej odpowiedzialności, tym więcej kłótni, zdrad, samotności w relacjach. Więcej odpowiedzialności pociąga za sobą więcej dialogu, partnerstwa, możliwości spokojnego porozumienia pomimo różnic. Umożliwia też szczęśliwe życie w pojedynkę.

W zdrowiu – im więcej odpowiedzialności, tym więcej dbałości o dietę, ruch, odpoczynek, równowagę życiową, spokój umysłu, a w konsekwencji – tym więcej zdrowia.

W życiu zawodowym – im mniej odpowiedzialności za siebie, tym większa zależność od pracodawcy, rynku, konkurencji, a im więcej poczucia odpowiedzialności za siebie, tym większa wolność w prowadzeniu działalności, biznesu lub już

zupełna wolność finansowa.

Odpowiedzialność = wolność = prawda. Prawda o człowieku to np. **spójność tego, co myśli, co mówi i co robi.** Im bardziej jesteś odpowiedzialnym człowiekiem, tym większa jest ta spójność, a wtedy tym bardziej jesteś godny zaufania i dzięki temu zdolny do budowania wartościowych relacji w pracy i głębokich więzi osobistych.

Nie ma minusów bycia odpowiedzialnym. Ponoszenie konsekwencji, przyjmowanie ich, może być nieraz nieprzyjemne, ale uwalnia od niepotrzebnego napięcia, pozwala zamknąć zdarzenie i iść dalej, z nauką na przyszłość.

W dzieciństwie uczymy się, że odpowiedzialność nie popłaca, ponieważ może przynieść karę i poczucie winy. Można jednak być akceptującym rodzicem, który jest w stanie przyjąć błąd swojego dziecka i pomóc mu go naprawić. Wymaga to również wystarczająco odpowiedzialnej postawy rodzica, ale dając dziecku takie doświadczenie, wspierasz w nim bycie odpowiedzialnym, a przez to szczęśliwszym człowiekiem.

Pozostaje pytanie: jak rozwijać w sobie poczucie odpowiedzialności? To jest proces i praca na resztę życia. Nie wiem czy możliwa jest zdolność do wzięcia odpowiedzialności w 100%. To by oznaczało brak lęku w człowieku, czystą miłość i doskonałość – choć historia naszej planety pamięta i takie właśnie jednostki. Skoro były, to znaczy, że ideał jest możliwy do osiągnięcia ☺

Samo życie uczy nas odpowiedzialności, ale wtedy ten proces jest bardzo długi i do śmierci można się nie wyrobić z tymi stoma procentami. Można go z pewnością przyspieszyć, podejmując świadomy wysiłek pracy ze sobą w tym temacie. Co możesz zrobić?

1. Kiedy tylko sobie przypomnisz o tym, że chcesz być w życiu bardziej szczęśliwy niż jesteś w danym momencie, zatrzymaj się i rozejrzyj wokół siebie. Sprawdź, czego tu i teraz doświadczasz swoimi zmysłami: co widzisz, co słyszysz, co czujesz, co przeży-

---

Chwila refleksji

*Czego doświadczasz tu i teraz?
W jaki sposób jesteś odpowiedzialny za to,
co dzieje się właśnie w Twoim życiu?
Co zachowanie bliskiej Ci osoby mówi
Ci o Tobie samym, samej?*

---

wasz? Uświadom to sobie i pobądź w tym. **Pozwól sobie na proces doświadczania, przeżywania świadomie chwili obecnej.** Bądź świadomy swojego ciała, mięśni, oddechu, pozycji, w której jesteś, napięć lub rozluźnienia. Bądź świadoma rzeczywistości wokół siebie. Powtarzaj to ćwiczenie uważności jak najczęściej. Mistrzowie przebywają w takim stanie świadomości już bez przerwy. Pamiętaj, że odpowiedzialność = świadomość. Im więcej będzieś świadomości siebie w Twoim życiu, tym więcej odpowiedzialności za siebie będziesz w stanie wziąć, bo przyjdzie to w sposób naturalny.

2. Ilekroć zdarzy się coś nieprzyjemnego w Twoim życiu, coś, czego nie chciałeś(aś) doświadczyć (np. choroba, ktoś Cię oszuka, będziesz miał(a) zbyt mało klientów w swojej firmie, ważna osoba będzie się od Ciebie oddalać itp.), zadaj sobie pytanie: **w jaki sposób (to ja) jestem za to odpowiedzialny(a)?** To pytanie jest często niewygodne, a wręcz budzi złość. Tym więcej złości wzbudzi, im bardziej lubisz się wymigiwać od odpowiedzialności. Rzeczywistość jest taka, że jesteś w 100% odpowiedzialny za swoje życie i KAŻDE doświadczenie w nim jest Twoim wyborem. **Nieświadomy wybór nadal jest Twoim wyborem.** Pamiętaj? Im więcej świadomości, tym więcej odpowiedzialności. Zatem uświadom sobie, zobacz to – w jaki sposób jesteś odpowiedzialna za to, co właśnie się wydarzyło? Co takiego zrobisz? Czego nie zrobisz? O co nie zadbałaś chwilę

wcześniej? Jakim życiem doprowadziłeś się do choroby? Jakimi zachowaniami dałaś zielone światło swojemu małżonkowi do relacji na boku? W jaki sposób zarządzasz swoimi pracownikami, skoro w Twojej firmie panuje duża rotacja i ogólne milczenie na zebraniach, a dochody spadają? Masz prawo złościć się na zachowania innych ludzi, nie zgadzać się na nie, i okazywać te uczucia. Za swoje zachowania i wybory inni ludzie też są odpowiedzialni. Ale za to, że spotyka to właśnie Ciebie – Ty jesteś odpowiedzialny, i zachęcam Cię do oglądania tego, poszukiwania odpowiedzi na pytanie: jak to robisz, że sprowadzasz na siebie to doświadczenie?

3. Naturalnie w procesie odkrywania tych odpowiedzi nic nie pomaga tak jak proces **psychoterapii.** Terapeuta pomoże Ci dotrzeć to, czego nie widzisz, ponieważ z boku wszystko widać wyraźniej. Do tego służą nam relacje z ludźmi – inni zawsze nam powiedzą co robimy nie tak, podobnie jak my jesteśmy chętni do tego, żeby mówić to innym. Sztuka polega na zwróceniu się do własnego wnętrza i znalezieniu tam właśnie tego, co inni usiłują nam pokazać swoimi słowami czy zachowaniami. Co zachowanie bliskiej Ci osoby mówi Ci o Tobie samej? Co czujesz w związku z tym? Czego potrzebujesz, gdy już to wiesz? Wyobrażasz sobie, jak Twoje życie zmieni się, gdy poznasz samego siebie? Jak swoimi reakcjami wywołujesz reakcje świata? W jaki sposób zmieniają się wtedy Twoje relacje ze światem, gdy weźmiesz całą swoją odpowiedzialność na siebie?

Psychoterapia wspiera proces zwiększa-

Już od października 2016 rusza I edycja
Studium Pracy z Rodziną
dla pomagaczy i studentów
psychologii, pedagogiki. Szczegóły na
www.psychoterapia.zgora.pl

---

nia poczucia odpowiedzialności m.in. w następujący sposób:

- możesz **dotrzeć do doświadczeń** z przeszłości, które **nauczyły Cię unikania odpowiedzialności**, uświadomić sobie w jaki sposób to się zadziało, a następnie zdecydować czy chcesz swój schemat dalej powtarzać czy go zmienić;

- możesz uświadomić sobie, w jaki sposób **nauczyłeś się brać odpowiedzialność za inne dorosłe osoby (nadodpowiedzialność)**, co jest proporcjonalne do tego, jak bardzo nie bierzesz odpowiedzialności za siebie (np. Twoja żona jest na Ciebie obrażona od paru dni, a Ty czujesz się temu winien, czyli bierzesz odpowiedzialność za jej uczucia). Kiedy to zobaczysz, będziesz mógł, mogła coś z tym zrobić;

- terapeuta zawiera z Tobą **kontrakt**, którego postanowienia są konsekwentnie respektowane, co niekiedy owocuje pociągnięciem Cię do odpowiedzialności, gdy z jakiegoś powodu nie wywiązujesz się z umowy;

- terapeuta poprzez **świadome budowanie partnerskiej relacji z Tobą oraz empatyczną obecność uczy Cię**, jak można w sposób odpowiedzialny wyrażać swoje emocje i potrzeby oraz sięgać po ich zaspokojenie, **modeluje** transparentność, ujawnianie prawdy, udzielanie informacji zwrotnych, dialog oparty na zaufaniu i akceptacji różnic oraz wiele innych umiejętności;

- możesz **przyglądać się swoim ważnym relacjom**, szczególnie, gdy coś w nich nie działa i w pierwszym odruchu zauważasz odpowiedzialność za to po stronie tej drugiej osoby. Terapeuta pomoże Ci zobaczyć w jaki sposób sama również generujesz taki efekt, jaki masz, i dzięki temu nabierzesz większego poczucia wpływu na tę relację i będziesz mogła ją zmienić, kreować bardziej świadomie;

- możesz doświadczyć różnych **ćwiczeń i eksperymentów**, w których na własnej skórze odczujesz, w jaki sposób w 100% sam jesteś autorem własnego życia, i będziesz mógł dowolnie zmieniać swoje decyzje i zachowania, **żeby sprawdzać**,